

Mae'n bleser gan Gangen Sir Benfro anfon ein E-gylchlythyr misol atoch i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am yr hyn y mae CAMRA yn ei wneud yn ein Sir.

Mae croeso i chi gysylltu â ni (cyfeiriadau e-bost isod) os oes gennych unrhyw gwestiynau neu awgrymiadau. NODWCH NA ALLWCH ATEB I'R CYFEIRIAD E-BOST HWN – atebwch Ysgrifennydd y Gangen ar secretary@pembrokeshire.camra.org.uk

Yn well byth, beth am ddod draw i Gyfarfod Cangen neu Gymdeithasol? Fe welwch ni yn griw cyfeillgar, croesawgar o gyd-garwyr cwrw a seidr go iawn a fydd yn falch o'ch gweld.

PENNAETHAU:

BETH 'DYN NI WEDI BOD YN EI WNEUD:

-

CANGEN YN CYFARFOD YN Y MYNYDDOEDD

BEINTIAU PÂL (PUFFIN PINTS) - YCHYDIG AR ÔL!

BETH FYDDWN NI'N EI WNEUD NESAF:

CYFARFOD CYMDEITHASOL Y GANGEN, *Glen*, Bryn Myrddin, Hwlfordd SA61 1XA, DYDD SADWRN 1af AWST o 1yP.

CYFARFOD CANGEN AWST - DYDD SADWRN 15fed Awst, 2yP *Corner Piece*, Rudbaxton, ar yr A40 SA62 5PG

TEITHIAU SGORIO CWRW AR Y FFORDD

SWYDDOGION Y GANGEN YN DAL I EISIAU

**GŴYL GWRW CAERFYRDDIN, 1af, 2il a 3ydd Hydref, Neuadd
Ddinesig San Pedr, Sgwâr Nott, Caerfyrddin SA31 1BA – CROESO I
WIRFODDOLWYR**

**TAITH CWRW'R GANGEN I IWERDDON – Dydd Sadwrn a Dydd Sul
17eg/18fed HYDREF**

TAFLENNI RECRIWTIO A MATIAU CWRW NEWYDD AR GAEL NAWR

**CRYSIAU CHWYS, POLO A CHRYSIAU-T Y GANGEN AR GAEL YN
UNIONGYRCHOL GAN Y CYFLENWR**

TAFARNAU, BRAGDAI A NEWYDDION LLEOL ERAILL

**TAFARN GYMUNEDOL LEOL YN DATHLU EI 150FED PEN-BLWYDD
GYDA GWOBR GENEDLAETHOL**

***DUG CAEREDIN (DUKE OF EDINBURGH), NIWGWL, AILADEILADU
WEDI'I STOPIO***

**CYNGOR I ORFODI TROI FFLATIAU ANGHYFREITHLON YN ÔL YN
DAFARN**

**YMGYRCH I ACHUB TAFARN *TREWERN ARMS*, NANHYFER, YN MYND
YMLAEN**

TAFARN OLAF TRELETERT AR WERTH

**TAFARN GYMUNEDOL/CYMDEITHAS BLASU CWRW GO IAWN CAMRA
– *Y CROSS*, CAS-LAI, Dydd Iau Mis Awst 13eg 7yP ymlaen**

**GŴYL GWRW 10FED PEN-BLWYDD *VICTORIA* TAFARN BRAGDY
ROCH YN LLWYDDIANT**

BLE I GAEL SEIDR LLEOL GO IAWN YN SIR BENFRO

NEWYDDION CENEDLAETHOL

CWRW TRAMOR FFUG WEDI'U BRAGWYD GAN GORFFORAETHAU

**TRAMOR GO IAWN: ADRODDIAD CAMRA YN DATGELU CYFLWR
MARCHNAD CWRW PRYDAIN**

**HAWL NEWYDD I BRYNU CYMUNEDOL GALL FOD YN "NEWID GÊM" I
DAFARNDAI YNG NGHYMRU**

**CAMRA YN GALW AR LYWODRAETH CYMRU I GYFATEB MESURAU
DROS DAFARNDAI YN LLOEGR**

EITEMAU ERAILL

SGORIO CWRW – PARWCH Â'R GWAITH DA!

SYSTEM SGORIO CWRW WEDI'I SYMLEIDDIO NAWR

SUT GALLWCH CHI HELPU YFWYR ANABL

CWRDD AG AELODAU CAMRA AGOS I CHI AM BEINT

BETH YW EICH HOFF DAFARN SIR BENFRO?

Siaradwyr Cymraeg dal eisiau!

BETH 'DYN NI WEDI BOD YN EI WNEUD:

CANGEN YN CYFARFOD YN Y MYNYDDOEDD

Roedd y cyfan ar fwrdd y bws fflecsibws a archebwyd gan Gadeiryddes ein Cangen Alwen o Abergwaun i fynd ag aelodau i'r *Tafarn Sinc* unigryw sy'n eiddo i'r gymuned ac sydd wedi'i restru yn y Canllaw Cwrw Da, yn uchel ym Mynyddoedd y Preseli ar 25 Gorffennaf.

Ar ôl cyfarfod busnes diddorol mewn ystafell breifat a ddarparwyd yn garedig gan y dafarn, aeth yr aelodau i'r bar traddodiadol wedi'i daenu â blawd llif i fwynhau ychydig o beintiau o gwrw lleol go iawn mewn tafarn sy'n 150 mlwydd oed eleni.

Gwnaeth y bws yn ôl yn Abergwaun, lle aeth ychydig o eneidiau caled ymlaen i ymweld â thafarndai'r dref.

Cafodd pawb amser ardderchog a gwerth chweil. Beth am ddod draw i fwynhau ein cyfarfod nesaf?

BEINTIAU PÂL (PUFFIN PINTS) - YCHYDIG AR ÔL!

Mae dros 2000 o gopïau o ail rifyn cylchgrawn ein Cangen, *Peintiau Pâl (Puffin Pints)*, sef yr unig gylchgrawn Cangen CAMRA yng Nghymru gyfan am y tro, wedi cael eu dosbarthu i dafarndai ledled ein Sir a thu hwnt. Dim ond ychydig gannoedd o gopïau sydd ar ôl i'w dosbarthu.

BETH FYDDWN NI'N EI WNEUD NESA:

CYFARFOD CYMDEITHASOL Y GANGEN, *Glen*, Bryn Myrddin, Hwlfordd SA61 1XA, DYDD SADWRN 1af AWST o 1yP.

Mae'r dafarn hon yn cynnal Gŵyl Gwrw'r diwrnod hwnnw felly bydd gennym ni Ddigwyddiad Cymdeithasol yno! Mwynhewch ddetholiad da o Gwrw Go iawn yng nghwmni cyfeillgar Aelodau CAMRA eraill!

CYFARFOD CANGEN AWST - DYDD SADWRN 15fed Awst, 2yP *Corner Piece*, Rudbaxton, ar yr A40 SA62 5PG

Hen ffefryn y Gangen sydd fel arfer yn cynnig dau gwrw go iawn lleol .

Cyrraedd yno:

Mae bws T5 yn gadael Abergwaun am 13.07, Treletert am 13.27 ac yn galw ar gais yn y dafarn tua 10 munud yn ddiweddarach. Mae T5 yn gadael Hwlfordd am 13.09 ac yn stopio ar gais yn y dafarn tua 10 munud yn ddiweddarach.

Mae bysiau dychwelyd yn gadael am Abergwaun (safle bws ar draws y ffordd) tua chwarter wedi'r awr ac am Hwlfordd ychydig ar ôl hanner awr wedi'r awr.

TEITHIAU SGORIO CWRW AR Y Ffordd

Mae adrodd parhaus ar sgoriau cwrw NBSS a gyflwynwyd ar gyfer ein tafarndai wedi dangos bod ymdrech wirioneddol yn cael ei gwneud gan aelodau i wneud hyn. Mae hyn yn cael ei werthfawrogi'n fawr a bydd yn gwneud ein detholiad Canllaw Cwrw Da 2028 y tecaf a mwyaf cynhwysol eto.

Mae'r adroddiadau hefyd yn tynnu sylw at dafarndai y mae angen i fwy o aelodau ymweld â nhw a sgorio, yn enwedig yr *Alpha* yn Nhafarnspite, y *Wiseman's Bridge* a *New Inn* yn ac o gwmpas Amroth, y *Royal Oak* Saundersfoot, y *Globe* Maenclochog, *Bar Becca* yn Efailwen a'r *Angel* yn Llandysilio. Mae angen sgorio'r *Dyffryn Arms/Bessie's*, Pontfaen, y *Pump on the Green*, Spittal, y *Salutation*, Felindre Farchog a'r *Cottage Inn*, Llangwm, hefyd. Os gallwch chi alw heibio i'r tafarndai hyn a'u sgorio, byddai'n cael ei werthfawrogi'n fawr!

Neu ymunwch â ni ar un o'r teithiau sgorio cwrw rydyn ni'n eu cynnal dros yr haf, yng ngheir aelodau. Â diddordeb mewn ymuno â ni, neu fynd â llwyth car eich hun? Cysylltwch â Steve ar GBGCo-koordinator@pembrokeshire.camra.org.uk.

Unwaith y byddwn yn gwybod pwy sy'n dod, gallwn drefnu dyddiadau.

SWYDDOGION Y GANGEN YN DAL I EISIAU

Ar hyn o bryd mae gennym swyddi gwag ar gyfer Swyddog Cyhoeddusrwydd y Gangen, Cydlynnydd Gwefan, ac Ysgrifennydd Cymdeithasol.

Bydd y Swyddog Cyhoeddusrwydd yn gyfrifol am roi gwybod i'r cyfryngau lleol a phartïon eraill sydd â diddordeb am yr hyn y mae'r Gangen yn ei wneud, cyhoeddi Datganiadau i'r Wasg ac ati. Bydd Cydlynnydd y Wefan yn rhedeg a chynnal gwefan y Gangen ac yn ei diweddarau. Bydd yr Ysgrifennydd Cymdeithasol yn cynnig ac yn trefnu Gweithgareddau Cymdeithasol y Gangen, e.e. digwyddiadau cymdeithasol, croliadau tafarndai, ymweliadau â bragdai ac ati (gweler <https://members.camra.org.uk/volunteers-area/branch-resources/branch-social-secretaries-hub/> am ragor o wybodaeth).

Â diddordeb? Cysylltwch ag Ysgrifennydd y Gangen yn secretary@pembrokeshire.camra.org.uk

**GŴYL GWRW CAERFYRDDIN, 1af, 2il a 3ydd Hydref, Neuadd
Ddinesig San Pedr, Sgwâr Nott, Caerfyrddin SA31 1BA – CROESO I
WIRFODDOLWYR**

Cynhelir Gŵyl eleni ddydd Iau 1af Hydref 5yP – 11yP, dydd Gwener 2il Hydref 12yP – 11yP a dydd Sadwrn 3ydd Hydref 2025 12yP – 11yP yn y lleoliad arferol, Neuadd San Pedr yng nghanol y dref.

Mae angen gwirfoddolwyr ar Gangen Sir Gaerfyrddin i helpu gyda'r gosodiad (dydd Mercher 30ain Medi), staffio'r Wyl, a'i thynnu i lawr ddydd Sul 5ed Hydref yn y bore. Â diddordeb? – cysylltwch â Dave Hume, daveflyball@icloud.com

Does dim dwywaith y byddwn yn cynnal ein Digwyddiad Cymdeithasol Cangen arferol yno, mwy na thebyg brynhawn dydd Gwener 2il Hydref.

Gweler

<https://carmarthenshire.camra.org.uk/index.php/carmarthenshire-beer-festival/> yn nes at yr amser am fwy o fanylion.

**TAITH CWRW'R GANGEN I IWERDDON – Dydd Sadwrn a Dydd Sul
17eg/18fed HYDREF**

Mae nifer o aelodau Cangen Sir Benfro yn cynllunio taith ar draws y Môr Celtaidd i Rosslare yn Llwch Garmon i flasgu'r cwrw a'r craic mewn tafarndai lleol yn nes at ardal ein Cangen na Chaerdydd.

Gan deithio allan fel teithwyr ar droed ar y trên cwch 2yP o Abergwaun, gan gyrraedd am 5.30 yP yn Rosslare, rydym yn cerdded 7 munud i'r orsaf reilffordd i ddal y trên cwch 18.05, gan stopio yng Ngorsaf Llwch Garmon O'Hanrahan am 18.28.

Byddwn yn aros mewn gwesty yng nghanol y dref, ac ar ôl gollwng ein bagiau byddwn yn mynd i'r dref. Mae Stephen wedi ymchwilio i restr o dafarndai addawol, gan gynnwys tafarn Wyddelig draddodiadol gyda cherddoriaeth i gloi'r noson.

Prynhawn Sul: Trosglwyddo Arfordirol a Chofrestru Fferi • 13:01 – Ymadawiad Trên Rheilffordd Iwerddon: Cerdded i Orsaf Llwch Garmon a mynd ar y trê'n tua'r de. (Mae trê'n wrth gefn amgen yn gadael am 16:28). • 13:20 – Cyrraedd Traeth Rosslare: Dewch oddi ar y llong am ein taith gerdded arfordirol brynhawn.

Treuliwch y prynhawn yn archwilio tafarndai Rosslare, wedi'i hymchwilio eto gan ein His-gadeirydd diwyd

17:45 – Trosglwyddo i Derfynfa'r Fferi: Cerddwch allan i Ffordd y Strand a daliwch dacsï lleol, neu ewch ar y Bws Cyswllt Lleol 387 sy'n mynd i'r Europort. • 18:00 – Cofrestru'r Fferi: Cyrraedd terfynfa Europort Rosslare ar gyfer cofrestru gorfodol i deithwyr ar droed. • 19:00 – Ymadawiad y Fferi: Mae croesfan Stena Line yn gadael yn ôl i Abergwaun, gan gyrraedd am 11yP.

Costau: Pris y fferi £62.44 y pen ynghyd ag un noson mewn gwesty.

Noder, er bod aelod o'r Gangen, ein His-gadeirydd Stephen Ley, wedi ymchwilio i hyn a bod aelodau'r Gangen byddan yn mynd arno, nid yw'n cael ei drefnu gan y Gangen nac unrhyw aelod ohoni (**h.y. nid ydym ni fel Cangen nac yn unigol yn cymryd unrhyw gyfrifoldeb cyfreithiol na chyfrifoldeb yswiriant am unrhyw un sy'n mynd**). Er ein bod yn hapus i roi cyngor, amseroedd fferi, gwestai addas ac ati, mae aelodau'n gyfrifol am archebu eu taith a'u llety eu hunain a'u hyswiriant teithio os oes angen.

Dylai hon fod yn daith wych. Â diddordeb? Cysylltwch â'r Ysgrifennydd ar secretary@pembrokeshire.camra.org.uk am ragor o wybodaeth ac i gadw eich lle.

TAFLENNI RECRIWTIO A MATIAU CWRW NEWYDD AR GAEL NAWR

Mae gennym daflenni recriwtio CAMRA newydd yn Saesneg nawr a matiau cwrw CAMRA. Bydd y rhain ar gael yng nghyfarfodydd y gangen. Mae taflen newydd yn y Gymraeg yn cael ei pharatoi.

CRYSAU CHWYS, POLO A CHRYSIAU-T Y GANGEN AR GAEL YN UNIONGYRCHOL GAN Y CYFLENWR

Gallwch nawr archebu eich gwisg Cangen wedi'i brandio yn uniongyrchol gan y cyflenwr

Prisiau:

Crysau chwys £20.50

Crysau polo £17

Crysau-T £14.50

Hwdis £29

Pob un mewn glas brenhinol Sir Benfro.

Archebwch yn uniongyrchol gan, a thalwch, y cyflenwr, Castle Printwear, 9, Cei Brunel, Neyland, Aberdaugleddau SA73 1PY. Ffôn: 01646 450880 E-bost: hello@castleprintwear.co.uk, gan wneud yn glir eich bod chi eisiau eitemau CAMRA arbennig Sir Benfro. Gallant nawr gynhyrchu'r rhain i'w harchebu.

TAFARNAU, BRAGDAI A NEWYDDION LLEOL ERAILL

TAFARN GYMUNEDOL LEOL YN DATHLU EI 150FED PEN-BLWYDD GYDA GWOBR GENEDLAETHOL

Cafodd y dafarn hanesyddol sy'n eiddo i'r gymuned, y *Tafarn Sinc* Rosebush, yn y Preseli, anrheg wych ar ei phen-blwydd yn 150 oed.

Yn seremoni wobrwyo flynyddol 'Oscars Gwledig' y Gynghrair Cefn Gwlad yn Llundain ddydd Mercher, Gorffennaf 8fed, enwyd y dafarn sydd wedi'i rhestru ar restr CCD yn Dafarn Bencampwr Cymru a Thafarn Bencampwr y DU.

Daeth y gwobrau mawreddog hyn dim ond deng mlynedd ar ôl i'r dafarn gael ei hachub rhag cau trwy bryniant cymunedol. Ysbrydolodd llwyddiant y gymuned wledig hon wrth achub eu tafarn leol gymunedau eraill i wneud yr un peth, fel Llandudoch gyda'r *Hydd Gwyn* a Cas-lai gyda 'R Cross.

Helpodd CAMRA Sir Benfro'r dafarn i ddathlu'r llwyddiant haeddiannol hwn trwy ei gwneud yn lleoliad ein Cyfarfod Cangen ym mis Gorffennaf a mwynhau symiau sylweddol o'u cwrw lleol.

Er anrhydedd i'w phen-blwydd mae'r dafarn hon, sy'n siarad Cymraeg yn bennaf, yn helpu i gefnogi'r Eisteddfod Genedlaethol gerllaw eleni yng Ngogledd Sir Benfro drwy roi gwobr ar gyfer 'Parti caneuon gwerin dan 25 oed' a chynnal amryw o ddigwyddiadau/cyngherddau gyda'r nos yn y dafarn yn ystod Wythnos yr Eisteddfod - pob un ohonynt am ddim.

Y rhain yw

Dydd Sul 2il Awst – Mari Mathias

Dydd Llun 3ydd Awst - Iestyn Gordon

Dydd Mawrth 4ydd Awst – Darogan

Dydd Mercher 5ed Awst – Rhiannon O'Connor

Dydd Iau 6ed Awst – Dafydd Pantrod a'i Fand

Dydd Gwener 7fed Awst Bara Brith Duo

Dydd Sadwrn 8fed Awst – Lowry Evans

Dydd Sul 8fed Awst – cerddorion gwerin

Gweler eu Facebook am amseroedd a

manylion <https://www.facebook.com/tafarnsinc/>

DUG CAEREDIN (DUKE OF EDINBURGH), NIWGWL, AILADEILADU WEDI'I STOPIO

Yn dilyn tân trychinebus ym mis Ionawr 2024, ceisiodd yr adeiladwyr Crown Ltd ganiatâd cynllunio diwygiedig i ailadeiladu a chwyddo mwy o ôl troed masnachu llawr uchaf y lleoliad arfordirol.

Gwrthododd Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro (PCNPA) ganiatâd swyddogol ar gyfer y datblygiad hwn. Cadarnhaodd asesiadau ecolegol y byddai'r ffryntiau gwydr estynedig yn achosi llygredd golau nosol difrifol, gan fygwth poblogaethau lleol o ddrycin Manaw sydd mewn perygl, sy'n hedfan i mewn ac allan o'u tyllau nyth yn y nos.

Y canlyniad yw bod yr holl waith adeiladu wedi'i stopio nes bod hyn yn cael ei ddatrys. Os na chaiff ei ddatrys, mae'n debygol y bydd y dafarn yn cael ei gadael yn fasnachol a'i gadael i ddymchwel.

CYNGOR I ORFODI TROI FFLATIAU ANGHYFREITHLON YN ÔL YN DAFARN

Peidiodd y *Drover's Arms*, Cas-mael, tafarn leol boblogaidd, sy'n enwog am ei gŵyl gwrw a seidr blynyddol, â masnachu yn 2022.

Yn gynnar yn 2024, trodd y perchnogion, heb ganiatâd cynllunio ac felly'n torri'r gyfraith, y dafarn yn bedwar fflat. Yna fe wnaethant gyflwyno cais cynllunio ôl-weithredol, gan ddisgwyl i Gyngor Sir Penfro dderbyn eu gweithredoedd anghyfreithlon fel *fait accompli*, yn ôl pob tebyg.

Fodd bynnag, mae cynllunwyr Cyngor Sir Penfro yn amlwg wedi'u gwneud o bethau mwy llym ac fe wrthodasant y newid defnydd ôl-weithredol yn llwyr. Mae ein Cyngor bellach yn dilyn camau gorfodi cynllunio cosbol i orfodi'r perchnogion i roi'r adeilad yn ôl fel tafarn. Mae hwn yn gysail rheoleiddio pwysig, ac i CAMRA yn un groesawgar iawn, ar gyfer y sir.

Os caiff y *Drovers' Arms* ei drawsnewid yn ôl yn dafarn, mae siawns y gallai prynwr mentrus, o bosibl cerbyd prynu cymunedol, ei ailagor.

YMGYRCH I ACHUB TAFARN TREWERN ARMS, NANHYFER, YN MYND YMLAEN

Mae'r Ymgyrch Gymunedol yn adrodd ar y cynnydd diweddaraf:

O'r cychwyn cyntaf, ein dull ni fu gofyn cyn i ni gymryd yn ganiataol - siarad â chynifer o gynhyrchwyr, trigolion a sefydliadau lleol â phosibl i ddeall beth mae'r gymuned hon ei eisiau mewn gwirionedd gan y dafarn, yna adeiladu ein cynlluniau o amgylch hynny. Rydym wedi bod yn derbyn canllawiau gan PAVS, Plunkett UK, a Cwmpas, ac wedi tynnu ar brofiad Cris Tomos, sydd wedi cefnogi llawer o brosiectau tafarndai cymunedol eraill.

Rydym wedi siarad â llawer o fusnesau cymunedol lleol eraill, wedi gweithio'n agos gyda'r perchnogion presennol drwy gydol y cyfnod, ac wedi cyfarfod â chynhyrchwyr bwyd a diod leol i ddeall sut olwg fyddai ar gadwyn gyflenwi â gwreiddiau lleol, a sut y gallai gefnogi teuluoedd lleol. Rydym newydd symud i'n cam nesaf - trefnu arolygon adeiladu a datblygu cynllun busnes o amgylch ein syniadau blaenllaw.

Gweler <https://www.trewerncommunity.org> am y diweddaraf ar y fenter deilwng hon i achub tafarn bentref hyfryd, a fu unwaith yn dafarn reolaidd yn CCD.

Mae'n debyg bod preswilydd lleol hefyd â diddordeb mewn ailagor y dafarn fel tafarn leol draddodiadol ar wahân i ymgyrch y trigolion. Gobeithio y byddant yn gallu cydweithio, ond beth bynnag, mae CAMRA yn cefnogi unrhyw un a phawb sy'n ceisio ailagor y dafarn bentref ysblennydd hon yn Sir Benfro.

TAFARN OLAF TRELETERT AR WERTH

Yn dilyn cau'r *Jubilee* yn y pentref, a'r *Gwesty* Bach yng Nghastell Morris gerllaw, mae tafarn olaf Treletert, yr *Harp/Y Delyn* ar yr A40, wedi'i rhoi ar y farchnad.

Gobeithio y bydd yn dod o hyd i brynwr sy'n fodlon ei chadw i redeg fel tafarn yn ogystal â bwyty a gwesty. Yn ddelfrydol, gyda mwy o ffocws ar gwrw go iawn nag sydd wedi bod yn wir yn ystod y blynyddoedd diwethaf – mae'r pentref yn gartref i sawl aelod o CAMRA a fyddai wrth eu bodd yn dod i yfed yno pe bai hynny'n wir.

TAFARN GYMUNEDOL/CYMDEITHAS BLASU CWRW GO IAWN CAMRA – Y CROSS, CAS-LAI, Dydd Iau Mis Awst 13eg 7yP ymlaen

Ymunodd aelodau â yfedwyr rheolaidd *Y Cross* ddydd Iau 9fed Gorffennaf ar gyfer cyfarfod diweddaraf y gweithgaredd ar y cyd hwn rhwng y Gangen a'n Tafarn y Flwyddyn. Roedd cwrw potel o hanner dwsin o fragdai bach Cymru ar gael i'w blasu am ddim ac fe'u mwynhawyd yn fawr.

Cynhelir y cyfarfodydd hyn yn rheolaidd ar AIL DDYDD IAU'r mis gan ddechrau am 7pm. Dewch draw i roi cynnig ar rai cwrw a seidr diddorol – ac AM DDIM.

GŴYL GWRW 10FED PEN-BLWYDD VICTORIA TAFARN BRAGDY ROCH YN LLWYDDIANT

Roedd 14 o gwrw lleol go iawn a phedwar cwrw casgen grefft ar gael yn y dafarn frag hon yn Roch dros yr 17eg a'r 18fed o Orffennaf. Helpodd aelodau'r gangen i sicrhau bod yr Ŵyl yn aml yn llawn dop, tra bod cerddoriaeth fyw yn chwarae o dan y canopi.

Llongyfarchiadau i'r bragwr Andrew a'r tafarnwyres Kate. Dymunwn lawer mwy o flynyddoedd llwyddiannus iddynt.

BLE I GAEL SEIDR LLEOL GO IAWN YN SIR BENFRO

Mae Swyddog Seidr ein Cangen, Jimmy Whitworth, yn adrodd bod seidr lleol go iawn oedd ar gael mewn digwyddiadau yn Llwyngwair Manor ac yn y *Crymych Arms*.

Y mis hwn mae gŵyl gwrw (Edge Festival) yn Solfach lle bydd seidr go iawn ar gael.

Ar hyn o bryd mae seidr drafft Sir Benfro ar gael ar dap yn y *Cresselly Arms, Fire and Ice* yn Arberth, *Y Cross* (Cas-lai), *Golden Lion* (Trefdraeth), *Sailors Safety* (Pwllgwaelod) a'r *Bont*, Llanychaer.

Mae CAMRA yn diffinio Seidr go iawn fel un sydd wedi'i eplesu o sudd cyfan afalau neu ellyg ffres wedi'u gwasgu, heb ddefnyddio sudd crynodedig na sudd wedi'u chaptalisio.

NEWYDDION ARALL?

Unrhyw fragwyr, neu dafarnwyr lleol, sy'n gwneud unrhyw beth sy'n debygol o fod o ddiddordeb i aelodau lleol CAMRA, ac yn wir aelodau lleol sydd ag unrhyw newyddion am ddatblygiadau yn eu sin tafarn leol, mae croeso i chi gysylltu â'n Hysgrifennydd a golygydd y Cylchlythyr, Steve, yn yr e. - cyfeiriad post isod a byddwn yn falch iawn o rannu'r hanes.

NEWYDDION CENEDLAETHOL

CWRW TRAMOR FFUG WEDI'U BRAGWYD GAN GORFFORAETHAU TRAMOR GO IAWN: ADRODDIAD CAMRA YN DATGELU CYFLWR MARCHNAD CWRW PRYDAIN

Pan ffurfiwyd CAMRA ym 1971, roedd chwe bragdy ym Mhrydain yn bragu 80% o'r cwrw a yfwyd ym Mhrydain.

Mae adroddiad a gyhoeddwyd gan CAMRA yn ddiweddar yn datgelu bod pedwar corfforaeth fyd-eang ym mherchnogaeth dramor bellach yn bragu 80% o'r cwrw a werthir ym Mhrydain.

Mae hyn yn cynnwys llawer o gwrw sy'n ymddangos yn dramor mewn gwirionedd wedi'u bragu gan y megakeggeriau yma ac wedi'u trosglwyddo fel cynnyrch Sbaenaidd, Eidalaidd ac yn y blaen dilyn. Darllenwch adroddiad CAMRA yma: <https://camra.org.uk/beer-report>

Mae'n amlwg nad yw'r angen am ein Hymgyrch erioed wedi bod yn fwy!

HAWL NEWYDD I BRYNU CYMUNEDOL GALL FOD YN "NEWID GÊM" I DAFARNDAI YNG NGHYMRU

Mae mynychwyr tafarndai wedi croesawu'r cyhoeddiad gan Brif Weinidog Cymru y bydd cam cyntaf deddfwriaeth newydd Llywodraeth Cymru yn y Senedd yn cynnwys "datblygu cynllun hawl-i-brynu cymunedol".

Cyhoeddodd Rhun ap Iorwerth yn y Senedd ar 14 Gorffennaf y bydd yr Hawl Cymunedol newydd i Brynu yn galluogi grwpiau cymunedol cymwys i enwebu a chofrestru asedau cymunedol gwerthfawr a chael yr hawl i wrthod yn gyntaf pan fydd y perchnogion yn penderfynu gwerthu, er mwyn sicrhau bod y lleoedd hyn yn parhau yn nwylo cymunedau.

Mae hawl debyg yn y gyfraith yn Lloegr wedi'i phasio'n ddiweddar gan Senedd y DU a bydd yn caniatáu i grwpiau cymunedol gael y gwrthod cyntaf ar brynu tafarn sydd wedi'i chofrestru fel 'Ased o Werth Cymunedol' os caiff ei rhoi ar werth.

Dywedodd Chris Charters, ein Cyfarwyddwr Rhanbarthol Cymru:
"Gallai cyhoeddiad heddiw am Hawl Cymunedol i Brynu newid y gêm i bobl sydd eisiau achub a chymryd drosodd rhedeg eu tafarn leol.

"Mae tafarndai yn fwy na busnesau yn unig – maent yn chwarae rhan hanfodol wrth adeiladu a chynnal cymunedau cydlynol. Lle maent dan fygythiad o gau, trosi neu ddymchwel, mae'n iawn fod pobl yn cael y cynnig cyntaf i'w brynu, fel bod ganddynt gyfle ymladd i achub eu tafarn leol fel tafarn sy'n eiddo i'r gymuned.

“Ar hyn o bryd mae hyn yn anodd iawn i gymunedau yng Nghymru achub eu tafarn a'i chymryd ymlaen fel busnes cymunedol oherwydd mai deddfau diogelu tafarndai yw'r gwannaf yn unrhyw le yn y DU.

“Yn ogystal â hawl i brynu'r dafarn fel ased cymunedol, mae CAMRA eisiau gweld Llywodraeth Cymru yn cynnig cyllid i grwpiau cymunedol gymryd drosodd eu tafarn leol. Dylai gweinidogion hefyd newid y gyfraith fel bod angen caniatâd cynllunio bob amser i drosi tafarn yng Nghymru sy'n cael ei throsi'n fwyty, siop neu fwyd tecawê, neu ei dymchwel i wneud lle i dai. Bydd hyn yn helpu i atal datblygwyr barus rhag amddifadu cymuned o'u tafarn yn erbyn dymuniadau pobl leol.”

CAMRA YN GALW AR LYWODRAETH CYMRU I GYFATEB MESURAU DROS DAFARNDAI YN LLOEGR

Wrth ymateb i'r cyhoeddiad bod y Prif Weinidog San Steffan Andy Burnham yn torri biliau trethi busnes yn Lloegr 20%, dywedodd Cyfarwyddwr CAMRA Cymru, Chris Charters:

“Mae mynychwyr tafarndai yn galw allan i'r Prif Weinidog a Llywodraeth Cymru i gydweddu â safbwynt y Prif Weinidog newydd dros dafarndai ac i amddiffyn a hyrwyddo ein tafarndai fel canolfannau cymunedol hanfodol.

“Dylai'r Prif Weinidog ymrwymo heddiw i gydweddu â'r cyhoeddiad a wnaed ar gyfer tafarndai yn Lloegr a rhoi gostyngiad ychwanegol o 20% i'n pobl leol ar eu biliau trethi busnes hefyd.

“Mae ein system trethi busnes yn annheg iawn i dafarndai a chlybiau cymdeithasol, busnesau brics a morter sydd hefyd yn sefydliadau cymdeithasol hanfodol i'w cymunedau. Mae angen dirfawr arnom i ddiwygio'r system yn briodol, fel nad yw tafarndai'n cael eu gorfodi i dalu biliau trethi busnes sy'n codi llygad. Byddai system trethi busnes gwirioneddol deg yn gostwng biliau tafarndai yn barhaol ac yn dod â'r angen am y rhyddhadau dros dro hyn i ben am erioed.”

EITEMAU ERAILL

SGORIO CWRW – PARWCH Â'R GWAITH DA!

Mae ein Cangen bellach yn seilio cynnwys Canllaw Cwrw Da ar sgoriau'r System Sgorio Cwrw Cenedlaethol (NBSS). Sy'n golygu bod angen i ni i gyd sgorio ein peintiau, fel mae llawer o aelodau eisoes yn ei wneud..

Mae'n hawdd iawn gwneud hynny mewn gwirionedd a gallwch ei wneud ar eich ffôn clyfar tra byddwch yn y dafarn, neu ar eich cyfrifiadur pan fyddwch yn cyrraedd adref.

I sgorio cwrw, ewch i <https://camra.org.uk/pubs>. Teipiwch enw neu leoliad y dafarn. Neu, os na fyddwch yn rhoi dim i mewn ac yn pwysu "enter", fe gewch opsiwn i arddangos tafarndai a chlybiau ger eich lleoliad presennol, neu ddim ond tafarndai CCD yn eich ymyl.

Cliciwch ar y dafarn yr hoffech sgorio ei chwrrw. Fe gewch y cofnod tafarn ar gronfa ddata CAMRA, e.e. ar gyfer ein Tafarn y Flwyddyn Cangen newydd <https://camra.org.uk/pubs/y-cross-hayscastle-cross-160040>

Ar yr un llinell ag enw'r dafarn, ar y brig, fe welwch "Beer Score". Cliciwch arno. Mae blwch yn agor lle gallwch ddod o hyd i'ch cwrw, ei sgorio (mae'r rhestr ostwng sgôr yn dweud wrthyb beth yw ystyr y sgoriau), ychwanegu unrhyw sylwadau rydych chi eu heisiau, yna cyflwyno'ch sgôr.

Mwy o wybodaeth am Sgorio Cwrw a sut mae'n cael ei ddefnyddio gan lawer o Ganghennau, a sut y bydd yn cael ei ddefnyddio gan ein rhai ni, i ddewis ein tafarndai CCD, yma <https://camra.org.uk/beer-scoring>

Rydym hefyd yn argymhell yn frwd y nodwedd Taste Match, sydd ar gael, os ydych chi wedi mewngofnodi fel aelod, am ddim yn <https://camra.org.uk/profile/taste-match>

Mae hyn yn eich galluogi i greu teclyn sy'n dweud wrthyb ba dafarndai sy'n gweini'r math o gwrw rydych chi'n bersonol yn debygol o'i fwynhau.

Gallwch roi sgorio cwrw ar sgrin gartref eich ffôn clyfar fel eicon rydych chi'n clicio arno.

Ar gyfer ffonau Android (gan ddefnyddio porwr Chrome), ewch i wefan CAMRA <https://camra.org.uk/pubs>, cliciwch y 3 dot ar frig y dudalen a dewis "Add to home screen".

Ar gyfer iPhones mae'n rhaid i chi wneud hynny trwy eich nodau tudalen

Safari - gweler canllaw Apple yma:-

<https://support.apple.com/en-gb/guide/iphone/iph42ab2f3a7/ios#:~:text=Add%20a%20website%20icon%20to%20your%20Home%20Screen>

Mae llawer o aelodau'r Gangen eisoes yn gwneud hyn. Os nad ydych chi wedi gwneud hynny eto, beth am roi cynnig arni?

SYSTEM SGORIO CWRW YN AWR WEDI'I SYMLEIDDIO

O cyntaf Mehefin ymlaen, newidiwyd y system sgorio cwrw i'w gwneud yn symlach ac yn haws i'w defnyddio, gyda geiriau'n disodli rhifau. Mae hanner pwyntiau wedi'u diddymu a nodir "dim cwrw go iawn ar gael" ar wahân i sgoriau cwrw.

Eglurir y system newydd yma <https://www1-camra.s3.eu-west-1.amazonaws.com/wp-content/uploads/2026/04/14090621/New-ratings-for-cask-beer-scoring-summary.pdf> (bydd angen i chi fewngofnodi i'ch cyfrif aelod CAMRA i'w weld).

Ond yn y bôn mae rhifau'n cael eu disodli gan ddisgrifiadau fel bod:

5 = "Excellent" (Rhagorol)
4 = "Very Good" (Da Iawn)
3 = "Good" (Da)
2 = "Acceptable" (Derbyniol)
1 = "Poor" (Gwael)
0 = "Undrinkable" (Anaddas i'w yfed)

I fod yn deilwng o'r Canllaw Cwrw Da, byddai disgwyl i dafarn sgorio'r hen 3, y "Da" newydd, neu'n well yn gyson fel arfer.

SUT GALLWCH CHI HELPU YFWYR ANABL

Mae yfwyr anabl yn aml yn wynebu heriau ychwanegol wrth ymweld â thafarndai. Mae CAMRA wedi bod yn tynnu sylw ers tro a oes gan dafarndai Fynediad i'r Anabl ai peidio ar WhatPub ac yn awr ar brif wefan newydd CAMRA sy'n ei ddisodli.

Mae CAMRA eisiau mynd ymhellach, a darparu gwybodaeth fanylach i'r rhai ohonom sy'n llai symudol.

Yn unol â hynny, rydym yn gofyn i'r rhai sy'n ymweld â thafarndai lleol roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ni ynghylch pa mor hygrych yw ein tafarndai i ymwelwyr anabl.

P'un a allai, er enghraifft, rhywun mewn cadair olwyn fynd i mewn ac allan o'r dafarn, mynd at y bar i archebu peint, a defnyddio'r toiledau. Os nad ydych chi'n anabl, rydym yn gofyn i chi feddwl sut y byddech chi'n ymdopi yn y tafarndai rydych chi'n ymweld â nhw pe byddech chi'n anabl.

Rhowch wybod am eich sylwadau i'n Cydlynnydd Cronfa Ddata Tafarndai, Paul Padget, ar PubDatabaseCo-ordinator@pembrokeshire.camra.org.uk

Enghraifft o'r hyn yr ydym yn chwilio amdano gallai fod yr adroddiad hwn ar y *Royal Oak* yn Abergwaun: "Drws ochr pwrpasol ar gyfer cadeiriau olwyn. Toiled hygrych ond dim rheiliau gafael. Mae mynediad i'r bar blaen yn hygrych trwy'r fynedfa flaen, ond o'r fan honno mae mynediad i'r toiled trwy risiau."

Cofiwch, pa mor ffit ac egniol bynnag yr ydym nawr, efallai y bydd unrhyw un ohonom yn anabl ein hunain un diwrnod, pan fyddem yn sicr o werthfawrogi'r math hwn o wybodaeth cyn dewis mynd i dafarn. Felly gadewch i ni helpu ein pobl anabl heddiw - gallent ein cynnwys ni yfory!

CWRDD AG AELODAU CAMRA AGOS I CHI AM BEINT

Os oes gennych ddiddordeb mewn cyfarfod ag yfwyr cwrw a seidr o'r un anian yn eich ardal chi, gadewch i ni wybod secretary@pembrokeshire.camra.org.uk gyda'r manylion cyswllt yr hoffech i ni eu rhannu a pha fath o ardal y byddech yn fodlon cyfarfod ynddi a byddwn yn eich rhoi mewn cysylltiad ag aelodau eraill yn agos atoch chi sydd wedi gwneud yr un peth.

BETH YW EICH HOFF DAFARN SIR BENFRO?

Rydym yn gwahodd aelodau i ddweud wrthym ba un yw eu hoff dafarn yn Sir Benfro, a pham. Anfonwch e-bost at yr Ysgrifennydd yn y cyfeiriad

e-bost isod. Gadewch i ni glywed gennych!

Siaradwyr Cymraeg dal eisiau!

Dyma rifyn Cymraeg diweddaraf ein Cylchlythyr Cangen fisol. Gobeithio bod y Siaradwyr Cymraeg y Gangen yn ei hoffi - neu o leiaf yn gallu ei ddeall!

Hoffwn ni estyn allan i'r gymuned Gymraeg ei hiaith yn ein hardal. Mae Ysgrifennydd y Gangen, Steve, yn dysgu Cymraeg (wel, mae wedi pasio ei arholiad Mynediad a bellach wedi cwblhau dwy flynedd o Sylfaen ac dwy flynedd o Ganolradd!) ond hoffem gynnwys siaradwyr Cymraeg rhugl wrth ysgrifennu erthyglau ar gyfer y cylchlythyr hwn a chylchgrawn Cangen posib yn y dyfodol.

Gallwch chi helpu? Cysylltwch ag Ysgrifennydd y Gangen yn secretary@pembrokeshire.camra.org.uk

EDRYCH AR WEFAN EIN CANGEN:

www.pembrokeshire.camra.org.uk

Byddwch yn ymwybodol o'r newyddion diweddaraf yn y sefyllfa cwrw go iawn yn Sir Benfro. Mae croeso bob amser i erthyglau a gwybodaeth i WebsiteCo-ordinator@pembrokeshire.camra.org.uk

Mae angen rhywun arnom i redeg y wefan hon o hyn ymlaen! Cysylltwch â'r Ysgrifennydd yn y cyfeiriad isod os oes gennych ddiddordeb.

Iechyd Da!

Alwen Thomas, Cadeiryddes chair@pembrokeshire.camra.org.uk

Steve Brady, Ysgrifennydd secretary@pembrokeshire.camra.org.uk

Cangen: Sir Benfro